

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murški Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon številka 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 60 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

I. LETO

Murska Sobota, 3. decembra 1939.

ŠTEV. 38.

Smrt kosi na morju

Novo orožje so začeli Nemci uporabljati na morju. To so plavajoče mine, ki jih polagajo v morje letala s pomočjo majhnih padal, ki se v vodi takoj raztope. Te mine so majhne in jih spuščajo do 15 metrov pod površino. Vsebujejo pa strahovite eksplozivne snovi. Največja nevarnost pa obstoja v tem, da so magnetične. Vsaka železna ladja jih potegne k sebi in s tem povzroči svojo neizogibno nesrečo.

Ob angleški obali, tamkaj kjer je največji pomorski promet, so v prejšnjem tednu natrosili Nemci mnogo teh min. Žrtve niso izostale. Ladja za ladjo je zletela v zrak in se pogreznila v morske valove. Poleg angleških ladij so postale žrtve tega strahovitega orožja tudi ladje nevtralcev.

Največja jugoslovenska tovorna ladja „Carica Milica“, ki je bila šele pred kratkem zgrajena, je tudi postala žrtev plavajočih min. Žrtev nevtralcev so bile v preteklem tednu hujše od angleških.

Anglijo je to novo nemško orožje presenetilo. Ker za enkrat nimajo proti temu nobenih pravih obrambnih sredstev, je Anglija segla na politično polje. Odredila je silno zaostritev blokade Nemčije. Doslej je Anglija zasegla samo nemški uvoz na morju. Od sedaj naprej pa bodo zaplenili tudi vse blago, ki ga Nemčija izvaža. Istočasno pa bo Anglija tudi pri nevtralnih državah s primernimi sredstvi tako pritiskala, da bodo tudi tiste države,

Nemčiji čim manj prodajale in od nje čim manj kupovale. Anglija hoče na ta način popolnoma stisniti obroč okoli Nemčije in jo gospodarsko uničiti.

Nemčija je na to takoj odgovorila, da se angleških groženj prav nič ne boji ter da bo nadaljevala borbo z minami v še večjem obsegu. Obenem pa bo tudi ona pritiskala na nevtralne države, naj prekinejo vsake trgovske zveze z Anglijo.

Borba za nevtralce je s tem stopila v novo razdobje. Oba tabora, ki se zavedata, da je brez podpore nevtralcev, vsaka gospodarska vojna brezuspešna, se tru-

ditata, da bi privabili v svoj tabor države, ki stoje sedanjemu sporu med velesilami, ob strani. Najraje bi imele, da bi se jim pridružile kot vojaške zaveznice, če pa to ne bi šlo, pa naj bi jih vsaj gospodarsko podpirale.

Nizozemska in Belgija sta v tem oziru v posebno kočljivem položaju. Niti Anglija, niti Francija se ne trudita, da bi imenovani državi spravili v svoj tabor. Nasprotno pa bi to bilo Nemcem silno všeč. Na ta način bi imela povod, da bi eno ali drugo državo vojaško zasedla in s tem dobila ugodno oporišče za nadaljne boje proti Franciji, posebno pa proti Angliji.

Vladna sprememba v Romuniji, ki se je izvršila pretekle dni, je prvi vidni znak borbe za nevtralce. Nemčija je namreč zahtevala od Romunije take trgovinske ugodnosti, predvsem radi izvoza živeža in petroleja, da jih vlada ni mogla sprejeti in je podala ostavko.

Atentatorja na Hitlerja, so po poročilih nemške policije, našli. Zločina je osumljen Nemec Elser, ki je bil baje samo sredstvo v rokah nemškega begunca Strasserja, voditelja „črne fronte“ kakor se imenuje opozicionalno gibanje v Nemčiji.

Poročila o nemirih v Pragi prihajajo počasi v svet. Tako pišejo časopisi, da je pri dijaških nemirih, dne 15. novembra bilo ustreljenih okrog 130 ljudi. Nad 8000 ljudi pa je šlo v koncentracijska taborišča. 20.000 mož nemške policije vzdržuje v Pragi red in mir.

Letalski boji so v preteklih dneh zahtevali velike žrtve na obeh straneh. Francozi poročajo, da so samo v dveh dneh sestrelili 17 nemških letal, medtem ko Nemci poročajo, da so jih sestrelili 9. Troje nemških bombnikov so baje zrušili Angleži nad svojim ozemljem. Poživljenje letalskih borb je znak, da se pripravljajo bitke tudi na drugih poljih.

Nemčija bo začela graditi velike utrdbe proti Sovjetski Rusiji. Za ta dela bo uporabila predvsem Poljake. Istočasno poročajo, da je začela tudi Rusija z vso naglico utrjevati svojo mejo proti Nemčiji.

Domači pregled:

Novo mednarodno cesto, ki vodi od madžarske meje skozi Beograd do bolgarske meje, so te dni otvorili. V Beogradu je cesto otvoril zastopnik kralja Petra II. V drugih krajih je to slovesnost vodil gradbeni minister dr. Krek.

Predsednik vlade Cvetković in dr. Maček sta bila sprejeta na dvoru. Poleg tega se je dr. Maček tudi sestal z dr. Korošcem. Ti obiski so bili povod govoricam, češ, da se bo izpremenila vlada. Naknadno pa se je zvedelo, da je bil vzrok posvetov ureditev notranje političnih vprašanj, ki še čakajo na rešitev. Tako je treba čimprej do konca izvesti ureditev banovine Hrvatske ter se tudi resno lotiti preureditve države sploh.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Francijo so se te dni pričela v Beogradu. Za nas pridejo pri izvozu v poštev razni rastlinski proizvodi, živina, les in rude, Francija pa bi uvažala bombaž, kavčuk in volno.

Za pomoč družinam revnih vojaških obveznikov je bilo do sedaj izplačano največ v banovini Hrvatski 5,584,946 din. Stanje podpor v naši banovini znaša 962.416 din. Skupno je bilo izplačanih 12,389.347 din. Ta plačila so bila izvršena od strani 318 odborov za podpore, ki so dosedej izvršili 44.193 izplačil.

Ustanovna skupščina beograjske krajevne organizacije Jugoslovenske socialistične organizacije, je bila te dni. S tem je po več kakor desetih letih zopet obnovljeno delovanje socialistične stranke v državni prestolnici.

Srbska društva po raznih bosanskih mestih, so začela snovati meddruštvene odbore, ki se nazivajo za srbske narodne svete. Ti odbori imajo strogo nestrankarski značaj.

„V Vojvodini je opažati poslednje čase živahno politično gibanje, vendar pa mislim, da ni računati z obnovo starih strank. Prilike so se močno spremenile“. To je izjavil minister inž. Beslic.

Ceni naročnike

našega lista, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da naj to store čimprej, da s tem omogočijo redno izhajanje lista. Naročnina se plača v knjigarni Hahn Izidorja v M. Soboti.

ZLATA NALIVNA PERESA

PISEMSKI PAPIR

FOTO-ALBUMI

AKTOVKE

KNJIGE

so najlepša darila za Miklavža.
Oglejte si bogato zalogo v trgovini

HAHN IZIDOR, M. Soboti.

Pomanjkanje globokih vodnjakov

V marsikateri vasi nimajo globokih vodnjakov in s tem v zvezi premalo vode. To se zlasti občuti v času ko je suša. Posebno se pa ta pomanjkljivost maščuje ob izbruhu požarov. Kolikokrat se zgodi, da nemo-rejo gasilske čete uspešno nastopiti na požariščih radi pomanjkanja vode.

Zato je nujno potrebno, da se v vseh vaseh čimprej zgradi dovoljno število globokih vodnjakov.

V interesu vsakega kmetovalca in vaščana je, obvarovati svoje imetje pred ognjen. To bo mogoče storiti pa le tedaj, če bo dovolj vode na razpolago.

O tem naj premišlujejo tudi občinske uprave, saj so postavljene zato, da skrbijo za dobrobit svojih občanov.

Uničenje stanovanjskih in gospodarskih poslopij po ognju radi pomanjkanja vode, dokazuje veliko malomarnost tako poedinega posestnika kakor tudi občinskih uprav. Skupno skrbite, da bo povsod dovolj globokih vodnjakov in da bodo mlake očiščene in poglobljene, ker bo le tedaj mogoče obvarovati poslopja pred požari.

Plačo je treba prilagoditi draginji

V začetku novembra t. j. je bila v Ljubljani konferenca predstavnikov rudarskega delavstva, na kateri se je ugotovilo, da so cene živih porastle preko 10% in se draži poleg kolonialnega blaga tudi manufakturna in obutev.

Delavstvo je zahtevalo nujno sklicanje pogajanj za prilagoditev mezd naraščajoči draginji in sicer naknadno s 1. nov. 1939. Ob priliki pogajanj naj se ugotovi podlaga za ugotavljanje porasta draginje in zahteva za slučaj nadaljnjih draginjskih sprememb avtomatično prilagoditev mezd.

Pri banški upravi se naj pospeši sklicanje ankete predstavnikov delojemalskih zbornic, ki naj sklepajo o obveznem avtomatičnem zvišanju plač za slučaj porasta draginje pri vseh delodajalcih brez razlike.

Z zadovoljstvom pa lahko ugotovimo, da so nekateri delodajalci v Murški Soboti, med temi obe tovarni perila in neki trgovec samovoljno povišali plačo svojim nameščencem za 10% ne da bi čakali na tozadevne zahteve. Želeti bi bilo, da jih posnemajo tudi ostali delodajalci!

M. Sobota, 29. novembra 1939.

Živimo v dobi stalnih presenečenj. Kar je še bilo včeraj nemogoče, se nam zdi danes že razumljivo. Pri tem imamo v mislih svetovno politiko, kjer je le malo stvari sigurnih. Kljub temu, da gre h koncu že tretji mesec vojne z orožjem, ima še politika vedno prvo besedo pri oblikovanju svojih front. Nihče ne more povedati, kdo se bo že jutri mogoče pridružil s svojo vojsko in orožjem Franciji in Angliji ali pa bo pomagal Nemčiji v boju za dosego njenih ciljev. Še ni dolgo od tega, ko je bil ves svet prepričan, da bo Nemčija vdrla na Nizozemsko in Belgijo, trenutno pa bi takim vestem le malokdo verjel. V tej negotovosti in v času vsakodnevnih presenečenj zre marsikdo na usodo naše domovine. Kaj bo?

Res je, da smo svečano izjavili našo nevtralnost in trdo voljo, da se ne vmešamo v spore vele-sil. A za nevtralnost je treba dveh: tistega, ki je nevtralen in tistega, ki nevtralnost spoštuje. Da se prvo izvrši, ni le naloga tistih, ki vodijo krmilo države, ampak vsega naroda, ki mora z vsemi svojimi močmi podpirati miroljubna strmljenja svojega vodstva. Narod mora biti prežet z odločno voljo, da brani to kar je njegovo. Ali z drugimi besedami: Beseda nevtralnost nas ne sme uspavati. Nasprotno: narekuje nam najstrožjo čuječnost in pripravljenost, ki je več vredna in bolj učinkovita, kot še tako lepe izjave in obljube. Res je, da nikomur ničesar nečemo, da ničesar ne zahtevamo, a s tem še ni rečeno, da se nam v današnjem času ničesar ne more zgoditi. Kljub temu pa ne smemo pozabiti na besede našega vojnega ministra, ki je dejal, da moramo imeti stalno pri rokah dobro nabito in zanesljivo puško.

Grenka je ta misel v decembrskih dneh, ko praznujemo praznik našega ujedinenja. Naša mlada država, ki je še le v razvoju, ki rabi mir in zopet mir za svojo notranjo izgraditev, mora opustiti vso svojo dejavnost, da lahko zbere sile za obrambo svojih interesov. Še nikdar ni praznik rojstva naše države padel v tako mračno dobo kot tokrat. Še težje pa nam postaja pri dušah, ko se spomnimo, kako so se zrušile samostojne države okrog nas, ki so prav tako kakor naša vznikle iz bojnih poljan svetovnega klana pred dvajsetimi leti. Njih usoda naj nam bo veliko in večno živo svarilo, kažipot mimo napak, ki so narodom izkopali žive grobove... Le notranje zdrava država, za kar je prvi pogoj sloga in bratstvo, ena misel in želja, ki se ovija okrog besede: domovina, je zmožna, da uspešno klubuje vsem zunanjim viharjem. To je naša prvodecember-ska misel, ki nas najzvesto spremilja na naši poti v bodočnost.

Požar v Adrijancih

Dne 20. novembra t. l. je izbruhnil požar na nekem stanovanjskem poslopju v Adrijancih in se je vsled vetra naglo razširil na gospodarsko poslopje, svinjski hlev in kozolec. Ogenj je vse to objel tako hitro, da ni bilo mogoče rešiti ničesar razen živine. Zgorela so vsa poslopja, poljski pridejki, gospodarsko orodje in dve svinji. Domači gasilci so takoj vzeli v obrambo sosednja poslopja in tako s pomočjo, precej hitro dospelih gasilskih čet Gor. Petrovci, Stanjevci, Lucova, Šulinci, Neradnovci, Ženavlja, Šalovci in Markovci, zabranili širjenje požara, sicer bi lahko, vsled močnega vetra, uničil vso vas.

Kakor marsikdaj se je tudi tokrat izkazalo kako je koristna gasilska organizacija in kako so gasilci vneti za svoje naloge. Čeravno je bila noč, viharna in mrzlo vreme, so pridrvili od vseh strani na požarišče in z združenimi močmi obvarovali vas Adrijanci pred gotovim uničenjem pri čemer so se posebno izkazale motorke čet Markovci in Šalovci s tem, da so iz oddaljenega potoka črpale vodo in jo dajale ročnim brizgalnam, ki so bile postavljene ob poslopjih v bližini požarišča, sicer bi ne mogle delovati, ker so bili vsi vodnjaki že prazni.

Domači gasilci so delali na požarišču 18 ur, zato so vredni vsega priznanja. Poslopje ni bilo zavarovano. Po splošni cenitvi znaša škoda 75 000 din. Vzrok požara ni ugotovljen.

OTROŠKE IGRAČKE,

pupe, jahalni konji, razne lesene igračke za otroke, damske in otroške ročne torbice ter manufakturno blago primerno za

Miklavžovo darilo

se dobi v veliki izbiri pri

H A H N Š A M U E L,

trgovcu v MURSKI SOBOTA

Kolodvorska ul. 1.

Divji lovec se je po nesreči ustrelil

V topolovskem gozdu pri Cankovi so divji lovci že nekaj časa lovili divjačino. O tem je bila obveščena orožniška postaja na Cankovi in ko so orožniki pred dnevi prežali na tatove divjadi, so slišali v neposredni bližini zasede, nenadoma strel iz lovske puške.

Neopazno so se približali divjemu lovcu. Spoznali so v njem 29 letnega posestniškega sina Žilaveca Franca iz Domajincev. Pozvali so ga naj odloži orožje. Toda Žilavec se pozivu orožnikov ni odzval, ampak je začel bežati, pri čemer se mu je puška sprožila. Ker jo je nerodno držal, ga je strel zadel v trebuh.

Orožniki so ga našli težko ranjenega. Takoj so pozvali iz Cankove zdravnika g. dr. Kauklerja, ki je ranjenemu nudil prvo pomoč in odredil prevoz v bolnišnico v M. Soboto. Ker pa je bila poškodba težka, je Žilavec že med prevozom umrl, nakar je bil prepeljan na dom v Domajince, kjer je bil raztelesen in pokopan.

Pokojni je zapustil vdovo in enega nepreskrbljenega otroka. Njegova tragična smrt je vzbudila v vsej okolici splošno sočutje. Obenem pa naj bo to resen opomin vsem, ki se bavijo s prepovedanim lovom.

Karteli

V zagrebški „Novi riječi“ čitamo: Pred dnevi mi je pripovedoval prijatelj: „Pred nekaj meseci sem kupil kubični meter bukovih drv po 135 din. Ko sem videl, da je v drvarnici še prostora za pol kubičnega metra, sem stopil k istemu trgovcu, mu dejal, da potrebujem še pol kubičnega metra in vprašal za ceno. Odgovoril mi je: za pol kubičnega metra 100 din, za kubični meter pa 190 din“. Začudil sem se: „Ista drva ste prodajali po 135 din, čemu sedaj tolika razlika?“ On mi je zaupno, z nasmeškom odgovoril: „Prej smo si trgovci konkurirali in prodajali za majhen dobiček, sedaj pa smo se kartelirali...“ Ljudje so se torej kljub naredbam zagrebške in beograjske vlade kartelirali in nastala je sedaj, na pragu zime, razlika v znesku 65 din pri kubičnem metru drv.

Nekaj besed o kartelih v Jugoslaviji ne bo odveč. Povprečen državljan Jugoslavije ni prišel nikoli do tega, da bi se bil pobrigal in izvedel: da je Jugoslavija najbolj kartelirana država v Evropi, še manj pa da bi izvedel: kaj pomeni to za njega in njegovo rodbino.

Kartel prevzame proizvodnjo ali prodajo blaga, ki je potrebno za življenje vsakega kupca. Država predpiše na uvoz takega blaga iz inozemstva visoko carino, recimo 20 do 50 in tudi do 100 odstotkov. Kartel predpiše potem ceno svojemu blagu — plus 20, 50 ali 100 odstotkov, kolikor bi bilo treba plačati carine, če bi bilo blago uvoženo iz inozemstva. To razlika 20, 50 ali 100 odstotkov v ceni plača kupec, konzument, dobri narod in konec besedi. Da bi bila ta razlika kupcu slajša, ga nekateri listi redno prepričujejo o potrebi zaščite „domače“ industrije. Skoraj bi dejali, da obratuje ta industrija samo iz usmiljenja do delavcev.

Resnica pa je, da je 90% te „domače“ industrije v rokah tujega kapitala.

Kadar hoče država, ki je po naravi bogata, a po narodu siromašna, razviti svoja naravna bogastva, a nima potrebnega kapitala, pokliče tuji kapital, da izvrši to, česar sama ne zna ali ne more. Da privabi ta kapital in mu zagotovi dober dobiček že kar od začetka, predpiše visoko carino na blago, ki ga bo ta kapital v državi izdeloval. Ona, kakor pravijo, zaščiti „domačo“ industrijo z visoko carino. Ideja bi bila: dokler se industrija ne razvije in ne učvrsti, naj bo zaščiten. Na Balkanu pa je tako, da oni „dokler“ nima roka, marveč ostane zaščita trajna in tudi blago ostane za 100% trajno dražje za konzumente. Da pa ostane zaščita trajna — odnosno blago dražje ali dobiček izreden —, skrbijo odlični rodoljubi v upravah „domačih“ podjetij. Ta „domača“ podjetja imajo tudi zelo izkušene in večje knjigovodje, ki nas lahko ob koncu vsakega poslovnega leta z golimi številkami v bilanci prepričajo o težkih izgubah vsake posamezne industrije, ki lahko zaradi teh izgub plačuje samo zelo skromne davke...

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek, dne 30. XI. ob 20.30 uri
v petek, dne 1. XII. ob 15.30 uri
ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

DRAMA

„KRIK ULICE“ (LE PURITAIN)

VIVIAN ROMANCE Pierre Fresnav
Mojsterski relief prebivalcev! Drama, polna ljubezni, ljubosumnje, zavisti in mržnje!

Dodatek: Najnovejši „Metrojournal“ in šala.

PREDSTAVE:

v soboto, dne 2. XII. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri
v nedeljo, dne 3. XII. ob 11.30

Kulturni filmi, šale, tedniki

Znižane cene: 2.—, 3.—, 5.— din.

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 3. XII. ob 15.30 uri
ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri
v ponedeljek, dne 4. XII. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

OPERETA

„SPOMLAD LJUBEZNI“

Godba: Josip Strauss Magda Schneider
Wolf Albach-Retty

Krasna zgodba o ljubezni, mladosti in neizbrpljivi življenjski radosti.

Dodatek: Najnovejši „Foxovjournal“ in kulturni film.

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

Tako vidimo, da imamo naravno bogato državo, da plačujemo proizvo-de tega bogastva zelo drago, da pa prejema država davek samo v obliki drobtin.

Če bi jaz ali vi, ki to čitate, a niste v upravi niti enega „domačega“ podjetja, upravljali državo in določali carine, bi odredili takole: zaščitili bi to domačo in „domačo“ industrijo s carino za 5 ali 10 let, dokler se zares ne razvije in učvrsti, potem pa bi zniževali carino do take mere, da bi ostala industrija vedno toliko zaščitena, da bi mogla konkurirati tujemu blagu in zaposlovati naše delavstvo. Tako bi lahko tudi mi nekega dne poceni kupovali blago, ki ga je Bog položil v notranjost naše zemlje in ki se na naši zemlji proizvaja in izdeluje.

Kakšno korist imamo sicer od vseh teh naših naravnih bogastev, če jih moramo kot konzumenti plačevati do dvakrat dražje nego jih plačujejo konzumenti v drugih državah, ki pa imajo večje plače in mezde nego mi.

Zakaj so taki pogoji pri nas trajno mogoči? Ker take pogoje ustvarjajo karteli. Kartel cementa na primer vzdržuje visoko ceno cementa, ker je država predpisala visoko carino za uvoz cementa. Potem sta država in banovina uvedli visoke trošarine na cement, kakor da je cement kolonjska voda. S tem postopkom je narasla cena cementa na 75 do 80 din za metrski stot.

Kakor je pri enem kartelu, tako je pri vseh, v Jugoslaviji pa jih je kakor pravijo, okrog devetdeset. Zato se naj uporabijo zakoni proti kartelom!

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Roleta
dobite najceneje pri
N e m e c J., M Sobota.

Izpred sodišča

Pretekli teden je imelo okrožno sodišče v Murški Soboti opravka z nekaterimi zelo pretkanimi in predrznimi tatovi, ki so se na najrazličnejše načine polastili tujih stvari.

Kočiš Franc iz Dolnje Lendave se je že večkrat zagovarjal pred sodiščem radi tatvine in je bil že često kaznovan. Vendar pa s svojimi nepoštenimi dejanji ni prenehal, temveč je kradel z največjo vneemo tudi dalje. Razen tatvine pa je tudi izvršil druga kazniva dejanja, tako je navalil s sekuro na Hozjan Aleksandra in Julijo, katera sta ga hotela razkrinkati. Zaradi svojih dejanj se je zagovarjal pred malim senatom okrožnega sodišča v Murški Soboti, ki ga je obsodil na 3 mesece in 15 dni strogega zavora in na izgubo častnih pravic za dobo 1 leta.

V Ljutomeru in okolici so bile koncem prejšnjega in začetkom tega leta izvršene nekatere zelo drzne tatvine. Teh tatvin sta bila osumljena posestniški sin Serec Ivan in njegov tovariš, ki pa je pobegnil in ga oblasti še danes niso mogle izslediti. Serec je pred okrožnim sodiščem zanikal vse tatvine ter je priznal le tatvino v trgovini Čerčeka v Ljutomeru. Ker za udeležbo pri ostalih tatvinah ni bilo dovolj dokazov, ga je sodišče glede teh oprostilo od obtožbe. Za vlomno tatvino v trgovino Čerček pa je bil Serec obsojen na 1 leto in 6 mesecev robije ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let. Pri izreku te stroge kazni je sodišče upoštevalo, da je bil Serec že večkrat obsojen zaradi najrazličnejših tatvin in da ni nikakega izgleda, da bi se ta zločinec kdajkoli poboljšal.

Hardi Vendel je skušal vlomiti v mesnico Bohar Franca v Dolnji Lendavi, to se pa mu prvokrat ni posrečilo, ker vrat ni mogel odpreti. Zato se je nekoliko dni kasneje spet vrnil in takrat se mu je vlom posrečil ter je odnesel tuje valute v precejšnji višini. Okrožno sodišče ga je obsodilo na 2 meseca in 15 dni strogega zavora.

Na zadnjih sejmih v Murški Soboti je bilo več žepnih tatvin. Nekaj storilcev so oblasti zasačile. Med temi je bil tudi Hršak Franc iz Krapine, ki se je izkazal za izurjenega žeparja, kajti predno so ga zasačili, je na

soboškem sejmu dne 16. oktobra t. l. izvršil 4 tatvine ter si je prisvojil Din 400 — gotovine. Zaradi svojega predrznega dejanja je bil postavljen pred sodišče, ki ga je spoznalo krivim ter ga je obsodilo na 1 leto in 8 mesecev robije in na izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

Kovačič Franc iz Negove in Perko Anton iz Trdkove sta se dogovorila, da si ustvarita lahek, toda zelo tvegan vir dohodkov. Podala sta se dogovorilo v Slovenske gorice, kjer sta kradla ure, cigarete, čevlje, robce, nože in vse drugo, kar jima je prišlo pod roko. Okrožno sodišče je obsodilo Kovačiča na 7, Perka pa na 3 mesece strogega zavora.

Klub prekmurskih akademikov

naznanja cenjenemu občinstvu, da bo priredil dne 5. januarja 1940. svoj **IV. akademski ples** v Sokolskem domu v Soboti. Igra Broadway-jazz iz Ljubljane.

Radi tega apeliramo na vsa društva in korporacije, da tega dne ne prirejajo nobenih prireditev, ker je čisti dobiček plesa namenjen izpopolnitvi potujoče ljudske knjižnice po Prekmurju in pa revnim prekmurskim akademikom v podporo.

10 raznih modelov kvalitetnih **MENDE** RADIOAPARATOV
bo tudi Vas navdušilo.

Izredno nizke cene, odlični ton, dvoletno jamstvo naše strokovne delavnice.

Zahtevajte cenike in brezobvezno predvajanje.

NEMEC J., Murška Soboti.

Popravilo vsakovrstnih **GUMIJASTIH OBUŤVI**

sprejme po najnižji ceni LONČAR JOSIP v Murški Soboti, Zvezna ul. 8. Popravila se izvršijo na željo tudi takoj.

Na prodaj je

vila z vsemi pritliklinami in posestvo z 10 oral njiv in vinograd. Natančnejša pojasnila se izvejo Radenski vrh 49.

DOMAČE VESTI

SOBOTA

— **Osebnosti.** Pretekli teden se je mudil v Murški Soboti po uradnih opravkih višji državni tožilec iz Ljubljane g. dr. Svitko Kravina. G. Dr. Kravina je še Sobočanom v živem spominu, saj je bil pred leti sodnik na našem okrajnem sodišču. — Za profesorja telovadbe na naši gimnaziji je bil imenovan g. Valentin Benedičič, dosedaj učitelj v Leskovcu pri Krškem. To je prvi profesor telovadbe na naši gimnaziji, na kateri je pouk telovadbe v nekaterih razredih skrčen na eno uro, več razredov pa sploh nima telovadbe. G. Benedičič bo nastopil službo že ta mesec.

— **3. decembra 1939 bodo v gostilni SOČIČ v Črnelavcih KOLINE na kar opozarjamo vse ljubitelje dobrih krvavic in jedil ter pijačo.**

— **Miklavžev.** Tukajšnja podružnica „Kola jugosl. sester“ priredi *Miklavžev večer in srečolov* dne 2. decembra ob ½ 9. uri zvečer pri Fafliku. Miklavževa darila se sprejemajo isti dan od 3. do 5. ure popoldan pri Fafliku in ne kakor je bilo pomotoma razglašeno, do 6. ure. Dobitki za srečolov so razstavljeni v izložbi trgovine Do-manjko. Oglejte si jih! Prirediteljeva ima dobrodelni namen, zato vpljudno vabimo cenjeno občinstvo k čim večji udeležbi. — Odbor.

— **Drsalističe.** Sokolsko društvo v Murški Soboti je na svoji zadnji seji sklenilo, da bo napravilo letošnjo zimsko na svojem telovadišču ob Sokolskem domu drsalističe. Ta sklep je prav razveseljiv, če upoštevamo, da je za soboško mladino že res potrebno dobro urejeno drsalističe.

— **Zahvala.** Kolo jugoslov. sester v Murški Soboti se prisrčno zahvaljuje g. odvetniku Dr. Brumen Antonu za znesek 150 Din iz neke sodne poravnave z željo, da bi našel ta dobrodelni namen čimveč posnemalcev.

— **Požar.** Koncem preteklega tedna je nastal v tukajšnji Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev požar, ki bi lahko napravil neprecenljivo škodo.

do. Od neke iskre iz peči se je ponoči vnel v trgovini pod, ki pa je radi pomanjkanja zraka le tlel. Zjutraj, ko so uslužbenci odprli trgovino, je bilo vse v dimu. Ogenj se je že takrat sam od sebe ugasnil, toda napravil je kljub temu okoli 20.000 Din škode.

Odvetniška pisarna dr. Antona Brumen-a

se je preselila z dnem

1. decembrom 1939.

v hišo g. Hahn Izidorja — poleg pisarne g. notarja Jezovška.

— **„Miklavž prihaja“.** Prosvetno društvo v M. Soboti vprizori v torek 5. dec. ob 8. uri zvečer in v sredo 6. dec. ob 3. uri pop. (otročka predstava) in ob 8. uri zvečer opereto „MIKLAVŽ PRIHAJA“ ter obdarovanje otrok. Darila se sprejemajo v nedeljo, ponedeljek in torek od 5. do 6. ure popoldan v mali dvorani Prosvetnega doma. Vsi vpljudno vabljeni. Odbor.

— **Če ste si nabavili radioaparata pri nas,** Vam stavimo prav radi na razpolago naš specialni aparat za iskanje motilcev in naše šolano osobe. — Obrnite se na nas! — RARIO NEMEC, Murška Soboti.

— **Knjigovodski tečaj za obrtniške mojstre in pomočnike.** Združenje obrtnikov namerava prirediti oziroma Kr. banska uprava v Ljubljani, knjigovodski tečaj za obrtniške mojstre in pomočnike v mesecu decembru t. l. v Murški Soboti. Kdor želi obiskovati tečaj naj prijavi svojo udeležbo pri uradu združenja obrtnikov v Murški Soboti, vsak dan od 11 do 12 ure. — Za upravo združenja obrtnikov, predsednik: Szukitš Štefan.

— **PLANINSKI PLES!** Na zadnji odborovi seji SK Mure je bilo soglasno sklenjeno, da društvo priredi svoj tradicionalni sportni ples dne 1. februarja 1940 pod devizo „planinski ples“, na kar že sedaj opozarjamo soboško in okoliško občinstvo.

— **Požar.** Te dni je, do danes še na nepojasnjen način, izbruhnil v gospodarskih poslopih rakičanske grofice St. Julien Wallsee požar, ki je uničil del gospodarskih poslopij in okrog 400 q sena. Gasilci okoliških čet, med njimi tudi soboški, so bili takoj na mestu požara, vendar so pa bila vsa prizadevanja zaman, ker v bližini ni bilo dovolj vode.

SPORT

Po informacijah iz Varaždina morata oba hrvatska kluba ČSK in Gradjanski iz Čakovca izstopiti iz Slovenske nogometne zveze in se včlaniti pri Hrvatskem nogometnem savezu.

IZJAVA.

Podpisani Lilič Roza, trgovka v Regaševcih in Lilič Adela, trgovčeva hčerka, istotam s tem izjavljamo, da so klevete, ki sva jih iznesle o ge. Kolbi Eteki, trgovki pri Sv. Juriju neresnične ter obžalujemo, da sve to izrekle in se isti zahvaljujemo, da je odstopila od tožbe.

LILIK ROZA,
LILIK ADELA.

Krik ulice

Mladi novinar Francis Ferriter je umoril neko kurtizano, ki je stanovala v isti hiši ko on. Umorjenka je bila ljubimka doktorja O'Leary-a. Ferriter je bil zaljubljen v njo, a ga je ona zavračala. S svojim umorom se je hotel mladi časnikar maščevati nad svojim srečnejšim tekmečem O'Leary-jem na katerega sistematično vali vso krivdo za svoje dejanje. Poleg tega skuša Ferriter dokazati, da je bil umor božansko maščevanje in dejanje nadnaravne pravičnosti . . . Lavan, policijski komisar, kateremu je bila poverjena preiskava, da nalog detektivom, da opazuje morilca. Ferriter ne najde več miru. Zaveda se, da je sum policije padel na njega. Nemirno bega po mestu in skuša dobiti moralno oporo svojim absurdnim idejam. Ferri-

ter pada vse globlje . . . Na periferiji mesta spozna lepo poulično dekle Molly, ki se zavzame za nesrečnega mladeniča. Slednjič ga policija prime. Njegova izpoved je globoka konfuzija in „moral insanity“ modernega prenapeteža.

Pomlad ljubezni

Knez Maksimilijan od Fürstenrieda je prišel v denarne stiske. Odloči se, da dá svoj stari dvorec v najem. Največ brig mu dela mladi nečak Rudolf, ki se noče bogato oženiti. Po poklicu je inženir v neki avtomobilski tovarni. V teh težkih trenutkih se pojavi grof Razumirski, ki predlaga knezu, da se naj princ Rudolf poroči z operetno pevko Vero Naldi, ki še ne ve, da je po poreklu ruska princesinja in naslednica velikega imetja. Rudolf se omehča in gre v gledališče,

da spozna Vero. A usoda je hotela drugače... Sreča se z gledališko tajnico lepo Elli Noltes in se zaljubi v njo, med tem ko se mlajši brat starega kneza, zagleda v pevko Vero. Ko Elli izve kakšnega porekla je Rudolf, razočarana pobegne. Med tem je knez Razumirski razkril Veri Naldi njeno poreklo češ, da je rojena princesa Nagolinska. Vera je vsa navdušena in temu pristane na poroko z Rudolfom, ki je pravi knez Fürstenrio. Eli je vsa obupana. Vsa stvar se ji zdi sumljiva. Nenadoma se pojavijo pri Veri Naldi detektiv, ki aretirajo grofa Razumirskega, že dolgo iskanega „hohštaplerja“. Slednjič mora stari knez privoliti, da se poroči Rudolf z Elli, a njegov brat Eduard z pevko Vero. Njegove sanje, da bi obnovil nekdanji sijaj knezov Fürstenried, so se razblinile.

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV V MURSKI SOBOTI

Apeliramo na vse tiste člane združenja,

ki še niso prispevali darove za revno šoloobvezno deco obmejnih šol, naj to storijo čimprej, ker akcijski odbor za razdelitev teh daril mora zaključiti vse potrebne predpriprave. Obdaritev dece želimo izvesti za božične praznike, zato prosimo vnovič vse člane, ki še niso pristopili k tej akciji, naj to čimprej storijo. V imenu vseh revnih otrok najlepša hvala vsem.

Uredba o pobijanju draginje.

Opozarjamo vse člane prav resno naj takoj opremijo vse blago (razen luksuznega, blaga) z vidnimi cenami. Ravnajete se po navodilih, ki smo jih ob pravem času poslali z okrožnico od 22. novembra t. l. Kontrola s strani organov upravne oblasti se že strogo izvaja.

Opomin.

Vabimo vse tiste člane, ki članarine še niso vplačali, naj to zadevo nemudoma uredijo.

Uredba z zakonsko močjo o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije od 20. septembra 1939.

6. drugi predmeti njne potrebe, če niso v spisku luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet;

7. material in orodje za izdelovanje vseh prednjih predmetov.

2) Pod določbe te uredbe ne spadajo:
a) kmetiški proizvodi iz lastnega posestva;
b) monopolizirani predmeti in prodaja zdravil v lekarnah.

Člen 2.

1) Vsak proizvajalec, posredovalec in prodajalec življenjskih potrebščin in ostalega blaga, najsi prodaja na debelo ali na drobno, je dolžan imeti na prodaj življenjske potrebščine in ostalo blago, ki ga je proizvedel ali nabavil za prodajo.

2) Prepovedano je kopičiti življenjske potrebščine in ostalo blago zato, da bi se potrebščine in blago vzele iz prometa in s tem povišala njihova cena.

Za nakopičevanje ne velja nabava življenjskih potrebščin in ostalega blaga za potrebe lastnega gospodarstva, če njih zaloga ne presega običajne normalne potrebe kakor tudi ne zaloga blaga pri nabavljajo-potrošniških zadrugah in njihovih zvezah, ki so namenjene za redno preskrbovanje njih zadržnikov.

3) Prepovedano je omejevanje proizvodnje, nabave in prodaje življenjskih potrebščin in ostalega blaga pod običajno mero, prav tako pa so prepovedani tudi drugi postopki, ki povzročijo povišanje cen življenjskim potrebščinam in ostalemu blagu.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do enega leta in v denarju do 100.000 dinarjev.

Člen 2.

1) Prepovedana je večkratna preprodaja oziroma uvajanje novih neobičajnih posredovanj v prometu z življenjskimi potrebščinami in ostalim blagom, s čimer bi se moglo blago podražiti (veržna trgovina).

2) Prepovedano je kupovati življenjske potrebščine in ostalo blago na trgih in sejmihi radi preprodaje na istem kraju in v času, ko tržni ali semanji dan še traja.

3) Prodajalci na drobno smejo radi svojega zalaganja sklepati s prodajalci na debelo nakup oziroma prodajo na trgih in sejmihi samo pred časom, določenim na tistem kraju za prodajo na drobno in po tem času.

4) Prepovedano je spreminjati brez opravičene potrebe običajne pogoje in prodajni način življenjskih potrebščin in ostalega blaga po proizvajalcih, posredovalcih in prodajalcih.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarju do 50.000 dinarjev.

Člen 4.

1) Prepovedano je od osebe, ki nese življenjske potrebščine na trg, kupiti te potrebščine še na poti do trga radi preprodaje.

2) Prav tako je prepovedano odvrčati proizvajalce in druge osebe, naj ne prinesejo življenjskih potrebščin na trg.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do 30 dni in v denarju do 5.000 dinarjev.

Člen 5.

1) Prepovedano je dogovarjanje med proizvajalci, posredovalci in prodajalci, da bi se določila cena življenjskim potrebščinam in ostalemu blagu.

2) Sporazumi, ki so pravilno registrirani ali se registrirajo pri ministrstvu za trgovino in industrijo po uredbi o kartelih, se pregledujejo, kolikor se nanašajo na cene in na prodajne pogoje. Ta pregled opravljajo organi, ki jih imenuje minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za socialno politiko in ljudsko zdravje in ministrom za kmetijstvo.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do enega leta in v denarju do 100.000 dinarjev.

Člen 6.

Vsakdo, ki prodaja življenjske potrebščine in ostalo blago v prodajalni (obratovalnici), na trgu ali na drugem kraju, mora na vidnem mestu posamez ali v skupnem cenovniku označiti cene posameznih predmetov tako, da jih vsakdo lahko razločno vidi.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do 30 dni in v denarju do 5.000 dinarjev.

Člen 7.

1) V hotelih, restavracijah, kavarnah, javnih kuhinjah in ostalih gostinskih obratih se označujejo cene jedi in pijači v jedilnem listu po običajnem načinu.

2) V hotelih in ostalih gostinskih obratih, ki oddajajo sobe, mora biti nabit v vsaki sobi njen cenovnik. Iz cenovnika mora biti razvidno tudi, od katere ure pa do katere ure se označena cena računa in koliko je najmanj časa za odpoved. V označeno ceno se računa tudi nagrada za postrežbo, kar se mora v cenovniku izrečno navesti.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do 30 dni in v denarju do 5.000 dinarjev.

Člen 8.

Prepovedano je proizvajalcem, posredovalcem in prodajalcem zahtevati za življenjske potrebščine in ostalo blago višjo ceno, kot je tista, ki zajamčuje običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 50.000 dinarjev.

Najnovejši RADIO APARATI

Na zalogi vse naj- **model 1940 dospeli!** boljše znamke kakor:

HORNYPHON, KÖRTING, RADIONE, BRAUN i. t. d.

Aparate predvajamo v trgovini, ali na domu brez vsake obveznosti za nakup.

Ugodni plačilni pogoji, nizke cene!

ŠTIVAN ERNEST, TEHNIČNA TRGOVINA **M. SOBOTA.**

Cene vseh vrst koles in šivalnih strojev globoko znižane!

Člen 9.

Minister za trgovino in industrijo in minister za socialno politiko in ljudsko zdravje se pooblašata, da po potrebi izdasta sporazumno z ostalimi prizadetimi ministri uredbo o kontroli cen življenjskih potrebščin in ostalega blaga iz člena 1. te uredbe.

Kdor se pregreši zoper predpise, izdane po tem členu, se kaznuje ob prodaji na veliko z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 50.000 dinarjev, ob prodaji na drobno pa z zaporom do 30 dni in v denarju do 5.000 dinarjev.

Člen 10.

1) V vseh mestih, sreskih krajih, industrijskih središčih in naseljih z več ko 5.000 prebivalci se ustanove v 10 dneh po razglasitvi te uredbe odbori za pobijanje draginje in brezvestne špekulacije.

2) Odbori za pobijanje draginje in brezvestne špekulacije so sestavljeni po krajevnih razmerah iz treh do šestih članov, in to iz predstavnika upravne oblasti, potrošnikov, predstavnika potrošniških in nabavljajalnih združenj, trgovcev, proizvajalcev (industrijcev in obrtnikov) in stanovanjskih najemnikov. Vsak član tega odbora mora imeti svojega namestnika iz iste skupine interesentov. Člane in namestnike, ki zastopajo gospodarske ali poklicne skupine, določijo njih organizacije. Članstvo v teh odborih je častno in brezplačno. Te odbore organizira občno upravno oblastvo prve stopnje.

3) Tem odborom je naloga, da sodelujejo kot posvetovalni organi z upravnimi oblastvi pri natančnem izvrševanju predpisov te uredbe in da prijavljajo pristojnemu oblastvu ugotovljene nepravilnosti.

Člen 11.

1) Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje se pooblašča, da predpiše sporazumno z ministrom za trgovino in industrijo in ministrom za pravosodje posebno uredbo, s katero se urejajo najemnine za poslovne prostore in stanovanja.

2) Dokler se ta uredba ne izda, se najemnine za poslovne prostore in stanovanja ne smejo povišati in ne smejo biti višje kot so bile na dan 1. septembra 1939.

Lastnik zgradbe, stanovanja ali poslovnega lokala, ki bi povišal najemnino, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 20.000 dinarjev.

Člen 12.

Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje se pooblašča, da ustanovi radi pobijanja draginje in brezvestne špekulacije kakor tudi radi boljše prehrane siromašnega prebivalstva, če se pokaže za to potreba, sporazumno s prizadetimi ministri javne aprovizacijske naprave in da podpira obstoječe ali ustanovi nove nabavljajalne in potrošniške zadruge.

Člen 13.

Kdor stori katero izmed dejanj, naštetih v členih 2., 3. in 8. te uredbe, v povratku, se sme kaznovati poleg kazni, določene za tako dejanje, tudi s prepovedjo nadaljnega poslovanja začasno ali za vedno.

Vabilo

na izredno skupščino Prekmurske posojilnice v Murški Soboti, ki se bo vršil dne 10. decembra 1939 ob 13. uri v posojilniškem prostoru v Murški Soboti s sledečim dnevnim redom in na katero se vsi člani vljudno vabijo.

Dnevni red:

- 1.) Sprejem novih pravil,
- 2.) Volitev načelnstva in nadzorstva.

Odbor.

IZJAVA.

Podpisani Hahn Maks, trgovec Gornja Lendava preklidem in obžalujem vse besede, ki sem jih rekel, dne 26. oktobra 1939 v gostilni Domijan v Bodoncih napram občinskemu tajniku g. Kulič Beji. Istočasno se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Gornja Lendava, dne 20. nov. 1939. Hahn Maks, trg Gor. Lendava.

Prodajam statve za izdelovanje preprog iz trdega lesa in prvovrsten baterijski 4 cevni radioaparati „Hornlyphon“, oboje za zmerno ceno. Pismena in osebna pojasnila daje: Jurkovič, Cankova.

KOMPAS - MEDIATOR RADIOAPARAT

100% automatizirana serija
MADE in HOLLAND 1940.

NISKE CENE!

Mali mesečni obroki!
Dobi se pri znani trgovini
RITUPER ALOJZ

trgovina z radio-aparati, dvokolesi, šivalnimi in pisalnimi stroji ter motornimi vozili

MURSKA SOBOTA.

RAZGLAS.

**KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR
V HODOŠU**

odda kratkim potom na javni licitaciji zidanje nove šole po načrtu kraljevske banske uprave, dne

20. decembra 1939.

Načrt, proračun in ostalo je na razpolago vsak dan pri šolski upravi v Hodošu.

Za krajevni šol. odbor:

KERČMAR FRANC
predsednik.

2